

MOTERŲ BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

Pirmasis lietuvių darbininkų mėnesinis žurnalas.

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo organas.

"Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879"

Metai 1.

1917 m. Birželio - June mėn.

No 6. (9.)

SENIAU IR DABAR

Keliatas metų atgal užsiminus moterims apie organizacijos svarbą, mažai jos užsiinteresuodavo. Šiandien, kada iš visų pusių prispaustos vargais ir įvairiais mokesčiais, pačios jieško išėjimo.

Pirmiausia pradėjo slėgti maisto augštos kainos. Prašalinimui to brangumo, reikalinga tvirta organizuota spėka, bet kad to nebuvo ir nėra, tai, norint užbėgti tam už akių daug reikės vargo ir triuso panešti. Ypatingai dabartiniame momente visų mintys ir akys nukreipti į karę, tai apie gyvenimo brangumą mažai kas ir tesirupina, o tik pradėtąjį jungą velka tolyn. Taip, jeigu du metai atgal buvo vargas darbininko šeimynai, tai dabar dūsyk tokis, nes tuli gyvenimui reikalingi produktai pabrango net dvigubai, o algos jei kiek ir pakilo, tai visai mažai. Sulyginus dabartines kainas cukraus, duonos, bulvių ir kitų daržovių su kainomis du metai atgal, pasidaro didelis skirtumas. Seniau jei vyras uždirbdavo penkioliką dolerių į savaitę, tai visgi dar žmoniškiau buvo galima pragyventi ir kokį centą juodai dienai susitaupyti. Dabar jei taip gyventi, kaip pirma, vieton penkiolikos, jau reikia dvidešimts penkių, bet lig tokios permamos mūsų algos negali pakilti.

Netik, kad nežmoniškai viskas pabrango, bet paskelbtoji karė jau vėl pradeda gulti visu sunkumu ant darbininkų pečių ir netrukus pajusime jos dar žiauresnę leteną. Mokesčiais rengiamasi apkrauti kiekvieną dalykėlį ir taip visur matosi pasikėsinimai ant darbininkų, kad tik juos daugiau aplupti. Kur pirma gudrieji kapitalistai ir neturėjo priezasties pakelti kainų, dabar, uždėjus valdžiai keliatą centų, karės taksų, kapitalistai

pakelia desėtkais naudodamiesi proga.

Artinasi diena, kada mūsų vyrai bus pašaukti į karę. Jeigu kurie ir nebus pasiūsti į karės lauką, tai galimas daiktas, kad bus sumobilizuoti ir pristatyti prie įvairių su kare surištų darbų. Dabar kyla klausimas: kas užims jų vietas dirbtuvėse? Kapitalistai nesnaudžia. Jie jau dabar tuomi rupinasi. Jie nujaučia pigių darbo spėkų ir džiaugiasi. Kur pirma dirbo gerai organizuoti vyrai, ten netaip lengva buvo juos išnaudoti. Dabar, išėjus vyrams į karę, jų vietas užims moters ir vaikai, kurie dirba už pusę kainos, jei da nemažiau. Dar vyrams namie bėstant, kapitalistai jau rengiasi prie savo puotos. Hotelių, ofisų ir kitų įstaigų savininkai jau dabar jieško mokintis merginų operuot keltuvus (elevators). Mat, vyrams už tą darbą reikėjo mokėti 60-70 dolerių per mėnesį, o merginoms tie geradariai jau siulo 32 doleriu per mėnesį. Jie mano, kad iš tokios algos dabar netik puikiai galima pragyventi, bet ir turtą susikrauti.

Taip tai jiems rupi darbininkų reikalai šiuo sunkiu momentu. Mes kviečiame kiekvieną darbininkę ir darbininką rimtai pasvarstyti ne tik čionai pakeltus klausimus, bėt ir daugelį kitų, ir ne tik pasvarstyti, bet, surasti jiems tinkamą atsakymą. Tiesa, tuli mūsų geradariai stengiasi duoti patarimus, kaip prašalinti dabartinio brangumo našta. Girdi "apsodinkite kiekvieną sklypelį žemės daržovėmis ir tuomi prisidėsite prie maisto atpigavimo". Nereikėtų darbininkus raginti užsodinti kiekvieną sklypelį žemės, kurios jie kai neturi, jeigu maistas nebutų išgabenamas į

Europą šerti milijoninės armijos. Čia to nebutų. Ir pakol maistą ten gabens, tai mes galime užsodinti ir pašoves bulvėmis, o svaras miltų vieni bus 8-10 centų.

Užbaigiant reikia priminti, kad jei pirma buvo reikalas organizuotis, reikalas kovot, tai dabar kelis kartus labiau tas darbas reikia stumt pir-

myn, nes tik organizacijoj galybė, ir tik su organizuota spēka mūsų išnaudotojai tesiskaito. Todel kiekvienos, kaip ir kiekvieno pareiga yra rašytis prie Liet. Mot. Prog. Susivienijimo ir prie Lietuvos Socialistų Sąjungos, kaipo prie darbininkų organizacijų ir kartu kovoti už mūsų bendrus reikalus.

KRIKŠČIONIŲ PAŽIUROS Į ŠEIMYNĄ

BAŽNYČIOS TARNŲ IŠTVIRKIMAS.

Baudžios galybės tarytum sugrįžo senovės vergija. Sugrįžo daugelis jos papročių, ištvirkimas, pasileidimas. Jis viešpatavo ne tik karalių, kunigaikščių ir ponų-didikų rumuose, bet ir skaitlinguose tuomet vienuolynuose, pralotų, vyskupų, dargi paties popiežiaus palociuose. Jie buvo kilę iš tu pačių augštųjų ponų, turėjo ne mažesnę už juos valdžią, kartais da didesnę, turėjo daugybę žemės, dideles baudžiauninkų minias, neišpasakytus turtus. Į augštąsias vyskupų ir dargi popiežiaus vietas pradėjo žiūrėti tiksliai kaipo į turtų, galybės ir visokių smagumų šaltinį. Tos vietos buvo už pinigų perkamos, ir tankiai pakliudavo į jas didžiausi pasileidėliai ir dargi netikėliai. Buvo laikas, kuomet buvo ir du popiežiu—vienas Ryme, kitas Prancuzijoj (Avinione). Per 40 metų (nuo 1378 m.) juodu varžėsi del pirmenybės ir vienas kitą keikė.

Popiežių Joną XXIII visuotinas bažnyčios atstovų susirinkimas apkaltino 80-čia nusidėjimų. Ten buvo ir užmušimų, plėšimų, žaginių, kraujo maišymų; tikino, kad net 300 moterų-vienuolių jis išžaginęs.

Aleksandras IV Bordžio turėjo 4 sunus ir 1 dukterį, bet buvo labai turtingas ir nusipirko popiežiaus sostą (1492—1502). Savo sunų Joną Bordžio padarė kardinolu, paskui Romanijos ercogu. Kas tik jam kliudė, jis tą šalino nuodų pagalba. Jam padėjo jo duktė Lukrecija, kuri buvo jo sunaus Cezario nuntylėtinė ir su kuria pats tėvas-popiežius susinešimų turėjo. Pagaliaus, tais nuodais, kuriuos kitiems buvo parengęs, pats nusinuodijo.

Ir panašių pavyzdžių mes galėtume visą eilę paduot. Paminėsime čionai tiksliai, kad 1414 m. į visuotiną Konstanco susirinkimą kartu su vyskupais ir kitais bažnyčios didikais atvykę ne mažiau, kaip 1500 paleistuvių. Jos ten tikėjosi gerą pelną turėsiančios. Rymas, kaip istorininkai sa-

ko, buvo tuomet ne tik krikščionybės ir popiežiaus sostinė; jis buvo taip-pat tikras savo karalių galybės praeičiai—naujasis Babilonas, Europos augštoji nedoros mokykla, o popiežiaus rumai pirmutinė jos vieta. Iš Italijos tas ištvirkimas ir pasileidimas platinosi po visą krikščionių Europą. Didžiausi jo platintojai buvo kunigai ir vienuoliai, kurie jau visiškai buvo sumindžioję pirmųjų krikščionių mokslą. Turtų ir įvairių pasaulio smagumų įgijimas buvo svarbiausias jų tikslas. Tikėjimas—tiksliai įrankis tam įgyti. Paleistuvavimas žydėte žydėjo ir vienuolynuose. Neretai jie tiksliai tuo skyrėsi nuo viešųjų namų, kad ten da palaidesnis gyvenimas buvo. Persirengusios vienuolės tankiai gyvendavo vyrų vienuolynuose. Daugybė tik-ką užgimusių arba da nė negimusių vaikų ten buvo nužudyta. Garsus tos galybės Italijos rašytojas Bokkačio paliko mums daugybę paveikslėlių iš pasileidusios kunigijos gyvenimo. Nesakau, kad visi jie buvo taip pasileidę, bet, be abejonės, didelė didžiūma.

Taip buvo toj galybėj, kuomet nė socialistų, nė bedievių visai nebuvo, o viešpatavo pono kumštis ir bažnyčios pašvęstoji valdžia. Visokie "eretikai" tuomet ant laužo buvo deginami, bet prostitutija tarp tų pačių degintojų žydėte žydėjo. Panašiai buvo ir Lietuvoj: susipažinti su tuo užtenka paimti kad ir vyskupo Valančiaus "Žemaičių vyskupystę", norint ten tik maža dalelė tų faktų parodyta. Tiksliai visai akliems gali įvairaus plauko "geradėjai" įkalbėti, kad socialistai ištvirkimą atnešą.

ŠEIMYNOS IRIMAS.

Tankiai girdėt tokių priekaištų: "Ot, sako, viskas gerai buvo, bet atsirado tų bedievių, socialistų—ir pradėjo irti šeimynos". Ir dabar, jei tik kur kas šeimynoj atsitinka, tuoj bedieviai, socialistai kalti. Jie ešą šeimynų ardytojai. Bet ar teisingi tokie priekaištai?

SENOVĖS ŠEIMYNA.

Seniau, kuomet da žmonės beveik viską patys sau pasigamindavo ir patys suvartodavo, kuomet beveik nieko nedirbdavo pardavimui ir beveik nieko nepirkdavo, kuomet viešpatavo vadinamasis naturalis ukis, tuomet jie siauru gyvenimu gyveno ir nieko daugiau nežinojo ir nematė, kaip tik savo apylinkę. Visą darė taip, kaip tėvai ir tėvų tėvai darydavo. Senovės papročiai buvo begalo stiprūs. Jų niekas neišdrįsdavo peržengt. Viso ukio tvarkytojas ir senovės papročių dabotojas, buvo šeimos galva. Jo prisakymas šeimynoj buvo šventas taip-pat, kaip buvo šventas pono ar kunigo prisakymas. Niekam nė į galvą neateidavo, kad galima būtų tam priešintis.

Tuomet tėvai vaikus "ženydavo", visai neklausdavo jų, ar jiedu kits kitam patinka, ar ne, o "apženydavo" ir turį gyvent. Dukteris Lietuvos sodzių da ir dabar kartais taip "ženija". Kad ir ji kitą mylėtų, kad ir jos jaunikis visai nepatiktų jai, nieks jos noro nežiuri. Kad ir ašarodama ji šliubą ima, vienok turi prisiekt, kad mylėsianti ji iki grabo lentos, jo klausysianti. Ir tankiausia ji šventai pildydavo savo pareigas, kad ir labai nemielas kartais buna tas vyras. Pripranta prie jo, ir buna gerai. Ji savo protu ir jausmais negyvena. Ji neturi savo valios. Vyras — šeimos galva ir tankiai da ir dabar paniekinimų žiuri į "bobą". "Tu mano boba ir turi manęs klausyt!" — šaukia jis da ne kartą ir dabar. O jei ji kokį žodį skersai pasako, kumščių gauna. Ir paprastai moteriškė klauso. Kaip vyrai baudžiamos laikais klausydavo pono, taip ji — savo vyro. Ilgai ji kantriai vilko savo kryželį ir visai nė nesvajėjo apie kitokį, laimingesnį gyvenimą, nebent numirus. Ji tik verkti mokėjo ir skūstis savo motinėlei-sengalvėlei ir tiek. Senovės lietuvių dainose daug galima rasti moterų skundų, už nemylimų bernelių išduotų. Tai baudžiamos laikų šeimos gyvenimas, norint jo liekanų da ir dabar daug yra liķe.

Delto tai visokie dabartinės tvarkos gynėjai taip aimanuoja del senovės šeimos ryšių nykimo, norint jų pačių šeimos ryšiai nė kiek ne tvirtesni, da palaidesni: jie mato, kad kartu su senovės šeimos nykimu nyksta ir jų intaka žmonių tarpe, nyksta nusilenkimas prieš juos ir jų garbinimas, nyksta visa senovės tvarka. Delto jie taip šaukia ir norėtų sustiprint šeimos ryšius, bet nieko negelbsti jų šauksmai: gyvenimas, kaip ėjo, taip ir eina savo keliu.

SENOVĖS ŠEIMYNOS IRIMAS.

Atsiradus prekybai ir miestams, pradėjus nykti natūraliui ukiui žmonės vis daugiau ir daugiau turėjo susinešti su platesniu pasauliu. Vis daugiau ir daugiau ir sodžius pradėjo pardavimui dirbt. Pinigų ukis, pagaliaus, ir ten įsigalėjo. Tuomet pamažu persimainė ir šeimos santykiai: pirma šeimos galva "ženydavo" savo sunų, darbininkės reikalaujamas; dabar pradėjo "ženyti" pinigų išskodamas. Buržuazijos sluogsnuose, taip-pat ir Lietuvos sodžiuose, dabar ne moterį vyras veda, o jos pinigus. Kaip arklių ar karvę pirkdami, piršlys su jaunikiu derasi del jaunosios pasogos. Taip-pat ir tekėdamas žiuri pirmiausia jaunojo turto. Bet ir tokiu budu ištekėjus tankiai atsiranda prisirišimas ir "meilė", nes "kitaip negali but". Ikišiol da stiprūs Lietuvos sodzių senovės šeimos ryšiai, bet jau ir ten pradeda jie irt. Jie ėra, juo labiau nyksta siauras senovės gyvenimas ir moterų tamsumas.

Naujajam ukiui atsiradus, kad ir vėliau už vyrus, moteriškė taip-pat pradėjo pamažu augstyn kelt galvą. Ji vėliau pradėjo kelti, nes jos darbo šakoje ilgiau viešpatavo naturalis ukis: da ilgai jos pačios visą maistą turi, gangreit nieko neparduoda nė iš pieninių, nė iš mėšinių dalykų; ilgai težino tiktai savo namus ir bažnytėlę; toliau savo siauros apylinkės niekur nėra buvusios. Delto joms taip-pat ir mokslas daug ilgiau, negu vyrams, nereikalingas rodosi. "Kam mergai reikalingas mokslas? Ir be mokslo vyrą gaus. Išmokusios rašyt tik su kavalieriais laiškų rašinėsis"... — tai da ir dabar galima išgirst Lietuvos sodžiuose. Bet šiandien jau taip įsivyravo ten naujasis ukis, kad ir moterų mokslas vis reikalingesnis darosi. Jau ir mergaites vis tankiau į mokyklą pradeda leist. Jos taip-pat skaityt pradeda. Platesnė darosi moterų apyregė. Jos pradeda taip-pat žmogumi jaustis ir sau teisių reikalauti. Tuomet, žinoma, taip-pat negali sutikt vyro vergėms bebuvusios. Jau ji nebepali mylėt tokio vyro, kuris tik teriot ją moka, kumščiuot ir visai niekint. Jau ir ten ji išdrįsta tokiam atsitikimė peržengt savo prisiegą, ir mylėt tą, kuris jai labiau patinka. Taip-pat ir vyras vis tankiau su kitomis susieina. Žinoma, tankiai tai labai liudnai pasibaigia, bet aišku, kad jau kitaip pradeda manyt ir sodžiaus moters, kad ir kita jų apie jokią bedievybę ir socializmą nieko nėra girdėjusi. Ne viena jų ir ne vienas jau mielai persiskirtų, tik... kas bus tuomet su vaikais? kam turtas teks?

ŠEIMYNOS NESUTIKIMAI.

Pirma senasis šeimos galva daugiausia žinių ir patyrimo turėjo ir, kaip koks patriarkas, viešpatavo; dabar pradėjo atsirasti vis naujų ir naujų reikalų, kuriuos geriausia galėjo atlikti jaunoji karta, o ne prisirišusieji prie senovės seniai. Delto senųjų vardas ir intaka pamažu pradeda pulti, ir šeimos pradeda viešpataut vedusius sunus. Ilgainiui jaunieji ukininkai visai niekint pradeda savo tėvus. Nieks jų nebeklauso, nes jie tik senovę moka garbinti. Jie dargi našta naujajai kartai pasidaro. Prasideda didžiausi nesutikimai tarp tėvų ir vaikų. Tankiai jie dargi iki peštynių nueina, tąsytosi po teismus. Vaikai ubagaut tėvus varo, laukia, kad tik greičiau numirtų. Taip-pat jau visai iširę senovės ryšiai tarp brolių ir seserų. Seniau, kuomet da natura-

lis ukis viešpatavo, visi vaikai paprastai kruvoj gyvendavo didelėmis šeimynomis. Dargi vedusieji nesiskirdavo ir visi šventai klausydavo šeimos galvos prisakymų. Pinigų ukiui prasidėjus nebegalėjo jie kruvoj sugyvent. Kiekvienas tik savim pradėjo rupintis, kad jam būtų geriau; kiekvienas į savo pusę viską pradėjo traukti. Taip virtus dalykams jie turėjo skirstytis. Ir dabar gal-but niekur nėra tokių nesutikimų, kaip sodžių tarp tėvų ir vaikų, tikrųjų brolių ir seserų; tai yra daugiausia nesutikimai dėl dalių ir ančpyžės. Ir tai tarp geriausiųjų katalikų, didžiausių kunigų garbintojų. Tai jau aiškiai liudija, kad senovės šeimos ryšiai ir Lietuvos sodžių išnyko—ir jokie pamokslai jų nebeatapsys.

V. Kapsukas.

MOTINŲ MIRTINGUMAS

Dr. Ira S. Wile.

Francijos, Anglijos ir Vokietijos tam tikros organizacijos susirupinę, kaip papildyti skaičių gyventojų, t. y., kaip gauti vietininkus tiems milijonams išžudytų karėje vyrų. Klausimas apie eugeniką, arba veislės gerinimą, kuo toliau, tuo labiau tampa nustumtas į šalį prieš reikalingumą kuodidžiausio skaičiaus kūdikių.

Suvienytos Valstijos dabartiniu laiku stengiasi pagal išgalę mažinti kūdikių mirtinumą. Po įtekme Federalio Vaikų Biuro kas metai yra rengiama kūdikių savaitė. Tai yra kaip ir metinė demonstracija, kuri parodo kaip yra reikalinga pr šalinti tuos pavojus, kurie yra priežastimi pirmlaikinės mirties tukstančiams kūdikių. Pradžioje kiekvieno gegužės mėnesio, skersai ir išilgai šalies, buna išstatomi budai sumažinimui kūdikių mirtinumo. Ypatingai šmet nepaprasta svarba pridudama šiai organizuotai pastangai, kad ji užinteresuotų plačią visuomenę kūdikių klausimu. Negali būti nei mažiausios abejonės, kad šalies ateitis priguli nuo jaunosios kartos, todėl kiekvienas budas užtikrinimui kuodidžiausio skaičiaus tų piliečių, turi būti pavartotas.

Šale kūdikių klausimo minėtoį savaitę, turi būti išrodoma svarba motiniškos priežiūros, pagalba motinoms prie gimdymo, pieno stotys, pagerinta akušerystė, medikališka mokyklų inspekcija, instrukcijos naminės ekonomijos, prisirengimas

prie motinystės, svarba motiniško žindymo ir begalės kitų klausimų toį linkmėj.

Kaip kiekviena agitacija taip ir šita reikalauja daug laiko, pinigų ir inteligentiškų pastangų. Prisirengimas prie kūdikių savaitės jau turėtų būti pradėtas, jeigu norima atsiekti pageidaujamus rezultatus. Toliau, vieton paprasto apvaikščiojimo, kaip ir kokios šventės, skiriant dovanas už gražiausius ir riebiausius kūdikius; už geriausias motinas ar už gražiausias vaikų kariatukes,—butų daug didesnė nauda duodant dovanas už geriausius planus naikinimui tų priežasčių, kurios kenkia sveikam kūdikių vystymuisi ar net gyvybei.

Butų gerai, kad šiemet, ypatingai didmiesčiuose, sukoncentruoti visą atydą ant motinų mirtinumo, kuris, kaip jau žinoma, dabar yra taip pasibaisėtinas. Remiantis statistika, išleista valdiško vaikų biuro, imant tik paviršium, motinų mirtinumas yra baisiai didelis. Taip, kad daugiau, negu 15,000 moterų miršta kasmetai nuo ligų, surištų su neštumu arba gimdymu. Sunku ir įtikėti, kad 1913 metais nuo gimdymo mirė daugiausia moterų,—tarpe 15 ir 44 metų amžiaus,—apart tik džiovos! Kas dar aršiau, kad mirtinumas nuo gimdymo nei kiek nesumazėjo, nežiurint pagerinimo antiseptiškų metodų ir techniškų patarnavimų. Laike pastarųjų 23 metų mirtinumas nuo šiltinės, difterijos, džiovos, plaučių uždegimo ir kitų užkrečiamų ligų žymiai sumažėjo ir vis dar laipsniškai mažėja, tuom tarpu nuo gim-

dymo stovi ant vietos. Tuom labiau šis klausimas verčia mus rupintis skubia pagalba, kad ant kiekvieno 100,000 gyventojų Jungtinėse Valstijose miršta didžiausias nuošimtis moterų, iš priežasties neštumo ir gimdymo, negu kokioj kitoj civilizuo-toj šalyj. Mirtinumo nuošimtis, sulyginant su kitomis šalimis, nuo 1900 metų iki 1910 metų buvo sekantis: Švedijoje—6%; Norvegijoje—8.1%, Francijoje—10.3%, Anglijoje ir Valijoje—11.1%, Japonijoje—13.3%, Belgijoje—14.8%, o Amerikoje—14.9%.

Kad prašalinus tokį dalyką stovį, reikalinga daugiau atydos ir priežiūros, kad apsaugoti gyvastis, kaip motinų, taip ir kūdikių, gimusių ir dar negimusių. Klausimai surišti su neštumo ir gimdymo pavojais, higienišku patarnavimu motinoms ir atsakančiu kūdikių auklėjimu—turi būti išrišti. Su miestu tai dar pusė bėdos; čion jau greičiau galima prisišaukti daktarišką pagalbą, ar

gauti patarimą, bet visai kitokios sąlygos kai-muose; ten kartais gydytojo nėra per kelias my-lias. Esant tokioms aplinkybėms, daktariškas patarnavimas biedniems visai neprieinamas. Čion reikia atsidėti vien ant "bobutės sumanu-mo", kuri tankiausia nieko neišmano apie tą da-lyką ir vieton pagelbėti, tik daugiau prikankina ligonę, o neretai ir amžina ligone padaro.

Tolesnis motinų mirtinumas priklauso nuo daktarų atsinešimo tan klausiman. Todėl jų pa-sidarbavimas laike kūdikių savaitės galėtų atnešti didelę naudą, nes čion būtų galima apkalbėti tuos klausimus nuodugnau ir išdirbti plenus, kaip kovoti su tuo pavojum ateityje. Tokia kova, be abejonės, atneštų didelę naudą ir užkirstų ke-lią tolesniam giltinės besidarbavimui.

Iš "American Medicine"

Vertė A. Petrika.

MARIJA SPIRIDONOVA

Rusijoje įvyko didžiausias permainingos, revoliucijos banga nuvertė nuo sosto ne tik carą, bet ir visą jo valdžią, kuri kankino žmones, siuntė į Sibirą ir korė kovotojus už laisvę, už žmonių gerovę. Tarpe tų tuks-tančių kovotojų, kurie ilgus me-tus išbuvo katgoroj, kalėjimuose ir Sibiro tyruose nemažas skaitlius buvo ir moterų. Daugelis ir moterų nesigailėjo savo gyvasties dėl žmonijos labo. To-del aš čia ir noriu nors trumpai paminėti apie vieną tų kovotojų, butent, Mariją Spiridonovą. Ne todėl aš apie ją minėsiu, kad ji būtų daugiau už kitas moteris kovotojas nuveikus, bet todėl, kad daugiau už kitas nukentėjo nuo caro budelių.

Pradžioje 1906 m. budelis Luženovskis, pasiė-męs burį kazokų, trunkėsi po visą Tambovo gu-berniją ir kuožiauriausiai elgėsi su žmonėmis. Daugelyj valsčių šaltyšius plakė rykštėmis, sodino į kalėjimus, kazokams liepdavo kapoti nagaiko-mis ir tt. Du jaunu vaikinų iki mirties užplakė. Apie to budelio darbus, apie jo žiaurumą negali-ma nei aprašyti, nei apsaakyti. Kur tik jis pasiro-

Marija Spiridonova.

dydavo, visi drebėdavo, bet niekas neišdrįso ką-nors da-ryti.

Ir štai jauna, vos pražyduš mergaitė, turėdama 18 metų amžiaus ir užbaigus moterų gimnaziją su auksiniu medaliu, neiškentė to žvėries pasielgimų ir pasiryžo jam atkeršyti. Rodo-si, kad tokiai mergeitei ne kerš-tas, ne žmonijos gerovė turėjo rūpėti, bet pasilinksminimai, gė-lės ir kitoki gyvenimo smagu-mai. Bet ji išsizadėjo gėlių, iš-sizadėjo visų gyvenimo malonu-mų, kuriais turėjo progą naudo-tis ir net išsizadėjo savo jaunų dienų, savo gyvenimo, kuris buvo taip brangus, taip meilus ir malonus. Juk ji dar kūdikis, vos tik iš-vystyklų išėjus! Visas gyvenimas, visos links-mybės dar priešakyj. Ji, kaip tas kvietkelis, iš po nakties pražyduš, rengėsi visą dieną žyduš, naudo-tis gamtos malonumais. Viską užmiršus, visko iš-sizadėjus, pasiima revolverį ir nušauna tą budelį.

Kada ji rengėsi Luženovskį nušauti ir kada šovė, gerai žinojo, kad ją laukia kartuvės, bet ji tai nepaisė. Ji žmonijos reikalus statė augščiaur

savo gyvasties, todėl ir nesigailėjo ją paaukoti, nesigailėjo ant kartuvių eiti.

Marija Spiridonova ant vietos tapo suareštuota. Ją paėmė į savo rankas kazokų oficeris Abramovas ir pristavo pagalbininkas Ždanovas. Baisu ir pamislyti, ne tik rašyti, kaip tuodu vilku pasigavę auką kankino! Kojomis spardė, šaudyklių kulbėmis per galvą mušė, tąsė už plaukų pagriebę ir vilko po grindis ir laiptais žemyn ir viršun, rovė iš galvos po vieną plauką, odą nuo kuno nagaš lupinėjo, o paskui į tas kruvinas žaizdas gesino degančius cigarus; per visą naktį, visiškai nuogą nurėdę, laikė šaltame ir drėgname sklepe ant cementinių grindų... Paskui, dienai išausus, vėl kankino. Abramovas, pasigėręs, kaip gyvulys koks, lindo prie jos, glamonėjo, koliojo visokiais žodžiais, norėdamas išgėdinti... Mergaitė priešinosi, kiek tik jėgų turėjo, tada vėl ją mušė ir gązdino atiduoti kazokams visai nakčiai pasilinksminti...

Sunku aprašyti visas tas kančias, kurias Marija Spiridonova iškentėjo. Kada jau tiems plėšėdroms nusibodo kankinti, nugabeno ją į kalėjimą.

Visi Rusijos gyventojai pasibjaurėjo tokiais darbais, spauda ėmė šaukti, kad tuodu gyvulius

nubaustų, įvairios draugystės ėmė protestuoti ir reikalauti, kad budelius patrauktų atsakomybėn.

Kadangi iškilo didelis triukšmas, tai valdžia patraukė teisman Abramovą ir Ždanovą. Bet, suprantama, pirmiausia pasiskubino nuteisti Spiridonovą. Ją nuteisė mirtin, o pasku mirties bausmę pakeitė 12 metų katorgos, o Abramovą su Ždanovu išteisino.

Marija Spiridonova, pusgyvė viena akia išmušta, veidu sukapotu, vienos ausies bubneliu pramuštu tapo išsiųsta į katorgą, o tie du budeliai vaikščiojo ir didžiavosi savo darbais. Suprantama, neilgas ir jų buvo gyvenimas: valdžios teismas juos išteisino, už tai revoliucionierių teismas pasmerkė mirtin ir savo nuosprendį išpildė: vienas tapo bomba sudraskytas, o kitą iš revolverio nušovė.

* * *

M. Spiridonova iškentėjo 12 metų katorgoj, truputį pasveiko ir paskui tapo ištremta į Sibirą visam amžiui.

Dabar ji sugrįžo į Petrogradą. Kada važiuo iš Sibiro, ant kiekvienos stoties žmonės ją ant rankų nešiojo.

O kiek Rusijoje tokių buvo, kaip Spiridonova? **Svenčioniškis.**

I AMERIKAŲ ATVAŽIAVUS

(Pradžia "Mot. Balso" N 3)

ŠV. JUOZAPO PRIEGLAUDOJ.

Nespėjus man nė pavalgyt, "matečka" pašaukė mane į virtuvę. Nulėkiau ir jau radau ją belaukiančią. Tuoj užkabino man ant kaklo didelį žiurstą ir parodė didžiausią, kokį kada nors pirmiau buvau mačius, torielkų, puodų ir įvairių sudynų virtinę. Liepė man juos mazgot ir priminė, kad pasiskubinčiau, nes ji da daugiau turinti man darbą: virtuvės grindis turėsiu šveisti, kai sudynus sumazgosiu... Man išrodė negalimas daktas anksčiau apsidirbti, kaip apie 12-ktą valandą nakties; o kadangi ji da turinti man darbą, tai manau užteks ir lig ryto. Bet ką darysi, ėmiau už darbo. Bet jau "matečkos" gailėstingumas man pradėjo rodytis nelabai koks.

Dirbau sušilus-sumurus, kiek tik galėjau, o čia vis iš kažin-kur man daugiau prineša įvairaus didumo torielkų ir visokių priskretusių puodų, "matečka" gi nuolat ragina, bara, kad negreitai aš dirbanti, kad uždyką tik valgius. Didelis pe-

čius kurinasi, karšta. Prakaitas visą apipylė. Kojos po manim pradėjo linkti ir tik-tik susilaukiau, kad visiškai neparkrisčiau. Nebegaliu sulaukyti ašarų. Pamatė jas, pagalios, "matečka" ir liepė daugiau merginų nuo viršaus pašaukt torielkoms ir puodams sušluostyt, Joms atėjus, "matečka" sako: "Jei taip tinginiausit, kaip ana tinginavo, tai ir ant mišparų pasivėlėsit". Bet norint mes visos skubinomės, vistiek pasivėlinom.

Išryto prikėlė kaip penkios. Vos tik spėjom apsiirengt, vėl mane ir dar tris nuvarė į virtuvę. Ten vėl radome didžiausią torielkų virtinę, lyg po kokio nakties baltaus. Sumazgojus torielkas, varpėlis pašaukė ant mišių. Po mišių gavome pusrytį. Vos tik pavalgėme, atėjo "gailėstingoji sesuo", paskirstė mums darbą. Mane vėl paėmė į virtuvę, tik dabar radau ten mažą pridėcką: pilna balija primerkta kokių tai nepaprastai storų maišų, kuriuos turėjau išskalbt.

Kada susirinkome ant pietų, tai visos skundėsi, kad pavargusios ir sakėsi, kad po pietų turės da daugiau darbo.

PRADŽIA DARBO ANT TARNYSTOS.

Po pietų man pranešė, kad "matečka" mane šaukia į raštinę. Nuėjus į raštinę, radau moterį manęs belaukiančią. "Matečka" paaiškino, kad pas tą moterį man bus labai gerai ir ji mane išsivežė.

Parvažiavus, pirmiausia man parodė savo du šunis, kuriuos ji labai mylėjo. Mokino mane, kaip juos penėti ir suprasti, kada jie nori eiti laukan, gulti ir tt. Toliaus parodė, ką aš turėsiu dieną dirbti, ir pasakė kada turėsiu keltis ryte.

Pradėjome rengti vakarienę. Kada viskas jau buvo gatava, parėjo didelis, riebus ponas,—tai buvo jos vyras. Jiedu nuėjo į kitą kambarį valgyti, o man liepė but virtuvėje ir šerti šunis. Išėdamą atpiovė man šmotelį mėsos, kuris buvo šunims išvirtas ir paliko puoduką nebaltytos kavos. Ir dar pasakė pirma pašerti šunis, o paskui pačiai valgyti. Valgio, kurį man paliko, buvo labai mažai ir tą patį valgydama žinojau, kad šunis nuskriaudžiu.

Neilgai laukus pasigirdo varpelio balsas, aš vos da tik spėjau išgirst, o jau ji ir atbėgo rėkdama, kam nesiskubinu; mat, kam tai mane šaukė. Įsirėkus įvalias pamatė, kad vieno šunio snukis nenumazgotas, o jis jau buvo paėdęs. Čia vėl išnaujo prasidėjo riksmas, negana jos vienos, bet atbėgo ir vyras į talką ir pradėjo man apie galvą kumštis sukt nemušdamas, o tik rodydamas, kad kitą sykį jau muš, jeigu taip atras.

Tas mane vos iš proto neišvarė, bet ką darysi, manau sau, gal kaip nors prie tų šunų priprasiu ir bus gerai. Bet juo tolyn, vis atsirasdavo kas naujo apie tuos šunis, reikėjo priprast, nes jie buvo baisiai išlepinti ir nešvarūs, rodos, kad pirmiau butų kas paskui juos sekiojęs, o aš kaip tik prie to ir negalėjau priprast. Prabuvus keturias dienas, ji mane vėl atvežė atgal ir už tą laiką "matečkai" davė dolerį, kurį ji man vėliau atidavė. Po kelių dienų mane išvežė į kitą vietą vėl ant tarnystos. Nors čion darbo buvo labai daug, bet niekas jau taip nesibardavo, kaip pirmoje. Šeimininkai buvo mandagūs žmonės.

Išbuvus tris dienas, gaunu nuo dėdės atvirutę, kodėl aš neatvažiuoju pas jį, taipgi buvo pranešta ir tiems žmonėms, kad mane atvežtų atgal. Dabar jau buvau linksma, kad galėsiu važiuot pas dėdę. Dirbu vieną dieną, antrą ir trečią, bet manęs kaip neveža pas dėdę, taip neveža. Pagaliaus mane ir vėl pašaukė į raštinę. Ten man paaiškino, kad aš vėl turėsiu eiti ant

tarnystos. Nuvedė mane į naują vietą, kur buvo užlaikoma įnamiai. Čia darbo buvo labai daug. Apart manęs, buvo da ir kita mergina, bet anoji užsiėmė tiktai valgių gaminimu. Šeimininkė prie triuso nieko nesikišdavo, nes viskas buvo pavesta anai merginai. Ji užsiimdavo tiktai vaikų auklėjimū, kuriu buvo 5; apart tos šeimynos, buvo 12 įnamių. Tankiai prisieidavo vienai sumazgoti torielkos. Kas savaitė reikėdavo išsiuruot 68 kambarių grindis. Ryte reikdavo keltis labai anksti. Panedėlį, kada reikdavo skalbt, turėdavau keltis ant keturių ryte ir skubėt, kad lig vakarui viską išskalbt, nes buvo labai daug skalbimo. Prosyti duodavo utarninke lig piet, o ką nesuspėdavau, tai vakarais nuo devynių galėdavau prosyti.

Ir taip sunkiai bedirbant, praslinko šešios savaitės. Prašyt dėdei laišką neturėjau nė pinigų, nė antrašo, nes viskas buvo šv. Juozapo namuose.

Vieną kartą, turbūt iš didelio nuvargimo, einant gult neužsukau gesą ir tik per biskį abi su kita mergina nenumirėva. Po tam atsitikimui ji šeimininkei liepė mane vėl vežt, iš kur parsivežė, nes kitaip ji nebus.

Išvežant, šeimininkė davė nudėvėtą kepurę, seną švarką, kuris buvo keliais numeriais man per didelis, nupirko už \$1.50 sijoną ir atvežus davė 6 dol. pinigų. M. Z. B.

TRUKSTA SMOKO.

Kuomet progresistės pradėjo leisti "Moterų Balsą", tai visi už jo smarkiai griebėsi, kaip už karštų blynų, bet nekurie, paragavę, susiraukė ir pasakė: "truksta smoko". O aš jums sakysiu, kad apsuksi "M. B." gospadinė žino ką daugiausia kas mėgsta, na ir įdėjo pipirų... E. H. Ž.

* * *

Visiems patinka laikraštis "Moterų Balsas", bet "V. Lietuvn." ir So. Bostono "Ateičiai" skauda smegenis, kad ne į jų dudą pučia. Mat, na-bagam kitų vis niekai, o mūsų "good".

Remeika.

* * *

Mūsų dienų vaikinai labai daug atydos atkreipia į merginas. Jie kalba apie jų dorą, gauda jų kalbos žodžius, škaitliuoja jų metus ir tt., ir tt. Bet kada mes panašiai pradėsime į juos žiūrėti? Jeigu jie nori doros merginos sau už draugę, tai mes jieškokime doro vaikino sau už draugą.

Mergina.

APŽVALGA

PATAIKĖ Į PAT ŠIRDĮ.

Klerikalų spauda baisiai pasipiktino paskutiniu "Moterų Balso" numeriu. Visi klerikalų laikraščiai išnešė savotiškas kritikas. "Draugas" štai ką sako.

"Paskutiniam to "Balso" numerij rašoma apie bažnytinius porų šliubus. Jau kad pripliaukšta visokių nebutniekių, visokių melų, tai net koktu darosi skaitant.

"O juk tasai lapelis skiriamas moterims, kurioms, rodos, turėtų rūpėti dora, bet ne paleistuvinga "meilė".

"Tečiau pasielgiama priešingai.

"Ne dyvai. Juk kas palaidai gyvena, nori, kad visi ji taip sektų. Kam sąžinė išmėtinėja už palaidų, nedorą gyvenimą, mėgina nors bauriausiais raštais užstelti sąžinės šauksmą.

"Nepavargs lietuvių tauta, jei kelios pliuškės pasileidžia slidžiausiais keliais į šiukšlynus".

Pasirodo, kad kunigai toliau savo nosies negali matyt ir jų smegenys visiškai neveikia. Jie laikosi įsikandę į bažnytines dogmas, kaip katė į puslę ir jeigu tik kas pradeda tą jų puslę kritikuoti, jeigu išdrįsta pasakyti, kad ji skylėta ir nesilaiko pučiamas oras, tuomet jie visa gerkle pradeda šaukti, kad tokie žmonės neturi doros, platina paleistuvystę ir tt. Jeigu jie nors tiek protautų, kiek protauja Lietuvos piemenukas, tuomet, be abejonės, neišdrįstų panašiai pliaukšti. Nejaugi kunigai mano, kad tie, kurie kovoja prieš bažnytinius šliubus, nori paleistuvystę platinti? Švenčioniškio veikale "Meilės laipsniai jų išsivystyme" štai kas pasakyta apie laisvus šliubus:

"Ir taip, mes matome, kad greitaj atetyj išnyks prievartinis amžinas šliubas ir jo vietą užims liuosas, kuris bus vyro ir moteries, norinčių sueiti į porinį gyvenimą, privatiniu dalyku; pamate to šliubo, bus tarpe judvieju padaryta liuosas sutartis. Liuosas šliubas turės būti tyru, tai yra, kaip moteris, taip ir vyras privalės vienas kitam būti ištikimi, jis bus absoliutiškai monogamiškas, bet sykiu lengvai, be jokių priežasčių, pertraukiamas, jeigu tik abidvi pusės su tuo sutiks. Iki šiol šliubas buvo labai siauruose rėnuose, bet greitaj atetyj jis turės apimti labai plačias rybas. Kiekviena pora galės daryti tokią šliubinę sutartį, kokia tik jai geriau patiks. Kada bus gyveniman įvykdytas laisvas šliubas, tuomet visuomenė

svarstys moralės žvilgsniu tik nevedusių lytiškus susinešimus, kurie visuomet užsibaigia blogomis pasekmėmis ir apie prostituciją. Juk prostitucija yra sankeleivė priverstino amžino šliubo ir tik tuomet ji galės išnykti, kuomet bus panaikintas amžinas šliubas ir įvestas liuosas, lengvai pertraukiamas. Vadinasi, mes, kalbėdami apie įvedimą liuoso šliubo, kalbame ne apie liuosybę lytiškų susinešimų, bet priešingai apie jų panaikinimą tarpe nevedusių ir prostitucijos,—prieš tuos gyvuliškus jausmus, neturinčius nieko prakilnesnio, augštesnio ir ideališkesnio. Ypatiškos meilės galdynė neprivalo būti apsivedimų be meilės, taip lyginai neprivalo būti tarpe nevedusių jokių lytiškų susinešimų, jokios prostitucijos. Nes prostituciją pagimdė ir iki šiam laiku palaiko ne kas kitas, kaip tik prievartinė monogamija, tai yra, amžinas šliubas. Išnykus amžinam šliubui, turės išnykti ir prostitucija.

"Adelė Schreiber sako: "Kiekvienas šliubo suvaržymas padaugina skaitlių lytiškų susinešimų tarpe nevedusių ir platina prostituciją, ir kiekvienas šliubo palengvinimas—mazina prostituciją, lytiškas ligas, skaitlių gimimo nelegalių kudikių ir tt." Francijoje kaip tik šliubas tapo liuosesniu, apvalyta nuo įvairių formalistikumų, tuojaus skaitlius apsivedusių žymiai pasididino. Vadinasi, jeigu apsivedimų skaitlius auga, prostitucija turi mažėti".

Vadinasi, ne laisvo šliubo šalininkai kovoja už palaikymą paleistuvystės, bet bažnytinio. Matomai kunigai bijo, kad įvykdžius gyveniman laisvą šliubą, jie neteks savo gaspadinių, todėl ir pliaukšia visokias nesąmones.

"GERAS" PATARIMAS.

"Tėvynės" Moterų Priedo N 5 tula Ona duoda motinoms patarimus, kaip jos privalo savo dukteris užlaikyti ir auginti. Apart kitko ji sako:

"Buvo laikai, kada motinos didžiavosi savo mergaičių naminiais gabumais; jos išmokindavo savo dukteris, kaip valgius gaminti, kaip namus užlaikyti, ir tos mergaitės galėjo net sau ir drabužius pasisiuti!

"Dabartiniuose laikuose, matomai, mūsų mergaitėms maža terupi maisto gaminimas ir namų tvarkus užlaikymas, nes, paprastai, joms tinka lengvesnis (?) kelias ir, pirmai progai pasitaikius, išeina į dirbtuvę arba į kitokias įstaigas sau gyvenimą užsidirbti".

“Geras” patarimas, bet mes tankiai girdime panašių patarimų ir nuo kapitalistų. Matomai Ona visiškai užmiršo, kad dabar iš tukstanties gal viena mergina gali savo tėvų namuose sėdėti ir mokintis “namų darbo”, o 999 sulaukusios 13-14 metų, jau yra stumiamos į dirbtuves ir verčiamos ten per kiauras dienas dirbti.

Duodant patarimus, pirmiausia reikalinga pamislyti, ar galima bus juos gyveniman įvykdinti?

IŠLINDO YLA IŠ MAIŠO.

Kaip sau norite, bet yla maiše negalima paslėpti. Per visą laiką A. L. R. K. Moterų Sąjungos organas “Dirva”, ariama kunigo Kemėšio, šaukte šaukė, buk jų Sąjunga ne desėtkais ir šimtais, bet tukstančiais auga ir greitu laiku narės skaitys desėtkus tukstančių. Bet štai ima ir išlenda yla iš maišo: “Moterų Dirvos” numerį penktame, straipsnyj “Ruoškimės į seimą”, štai kas sakoma:

“Prie šio seimo kuopos privalo rupestingai ir gerai prisiruosti. Turėsime išrišti daug svarbių, paliečiančių mūsų Sąjungą, klausimų, turime iširti priežastis taip nespirtaus augimo mūsų organizacijos ir jas prašalinti”.

Vadinasi, Rymo katalikių sąjunga neaugo ir nemano augti. Jeigu ji būtų taip milžiniškai augus, kaip kad pirmiau buvo garsinama organe, tuomet dabar nereiktų dejuoti apie jos neaugimą ir nereiktų rengtis prie suradimo ir prašalinimo tų priežastčių, kurios kenkia augimui.

Bet ir nenuostabu, kad neauga, nes tame pačiame numeryj, ant pirmo puslapio, kunigas Kemėšis rašo manifestą, kuris sekančiai skamba:

“Šiuomi prašau L. R. K. Mot. Sąjungos kuopų valdybų surašyti ant blankų savo kuopų narių vardus ir pavardes ir gauti iš savo dvasiškų vadovų paliudijimus apie jų atlikimą velykinės išpažinties šiais 1917 metais, pažymint tas nares, kurios tos savo priedermės neatliko. Kai-kurios kuopos pernai nepasirupino priduoti tokio paliudijimo, nors ir buvo kviečiamos. Kol kas apie jas nutylėsiu.

“Tečiau šiomet ir seime ir paskui spaudoje bus paskelbtos tos kuopos, kurios minėto paliudijimo nepriduos. Prašau atsiųsti man tuos paliudijimus ne vėliau, kaip iki 1-ai dienai Liepos mėnesio. Reikalingų blankų galima gauti pas panelę Centro Sekretorę”.

Vadinasi, kurios narės neatliks išpažinties ir nepriduos kunigui Kemėšiui paliudijimo, bus pra-

šalintos iš Sąjungos. Kuopas gi grąsino viešai paskelbti spaudoj. Na, sakykite, ar gali Sąjunga augti, kuomet Romos trusto agentas varžo jų sąžinę? Niekados. Todėl bereikalingas pasakymas, kad šianie seime reikės surasti priežastis sąjungos neaugimo ir jas prašalinti. Juk Kemėšio iš savo tarpo neprąšalins, o jis ir yra didžiausia priežastčia neaugimo.

LIETUVĖS RYMO KATALIKĖS IR KARĖ.

Lietuvės Rymo katalikės žada dėti visas savo pastangas, kad tik prigelbėjus šiai karėi. “Moterų Dirvos” N 5 jos sako:

“Amerika kovoja už liuosybės principus, stovi už pavergtųjų tautų paliuosavimą—atsizvelgiant į tai, privalome stoti po jos vėliava ir kiek yra mūsų išgalėje padėti valdžiai”.

Žingeidu būtų žinoti, ar visos katalikės moteris panašiai protauja, ar tik kunigas Kemėšis su savo davatkomis?..

LENGVAS BUDAS PRAŠALINIMU BADO.

“Moterų Dirva”, rašydama apie bado šmėklą, duoda tokį patarimą:

“Galime visus ir viską kaltinti, kaippo brangumo priežastį, bet tas mažai ką tegelbės. Laikas nustoti aimanavus ir klausinėjus, prie ko tas viskas veda, o imtis ne juokais rupinties prašalinimu to blogo.

“Dabar, kaip niekuomet pirma, laikas grįžti prie ukių, arba to negalint sunaudoti kiekvieną sklypelį žemės auginimui daržovių.

“Tokiu būdu ne vien sutaupysime dabar tiems dalykams išleidžiamus pinigus, bet padėsime sugrąžinti kainas už juos į normalę jų vietą”.

Labai geras patarimas. Tik gaila, kad užmiršta pasakyti, kaip darbininkai gali pasigriebti žemę, kuomet jie neturi prie dušios cento? Juk griebtis žemės—nusipirkti ukę, susitaisyti reikalingus žemės dirbimui įrankius, reikalinga mažiausia turėti porą-trejetą tukstančių dolerių. O kur tuos pinigus paimti? Ar pasimeldus viskas iš dangaus iškris? Manome, kad į tokius stebuklus jau ir “M. D.” redaktoriai netiki.

RUSIJOS MOTERIS.

Mes jau žinome, kad Rusijos moterims tapo pažadėta lygios politikos ir draugininės teisės. Kai-kam gali atrodyti, kad čion yra liberališkumas ir geraširdystė dabartinės valdžios. Visai ne. Jeigu Rusijos moteris gaus lygias teises, o

to reikia tikėtis, tai tik todėl, kad jos už tas teises kovoja ir kovoja jau ne nuo vakar, ne nuo pradžios revoliucijos, bet nuo daugelio metų. Ačiu p. A. N. Šibanovos pasidarbavimui, jau 1895 metuose tapo įkurta "Moteryų Pagalbinė Draugija"; tuose metuose, kada Amerikos moteris dar nė nesapnavo apie savo organizaciją. Turint omenyje faktą, kad tik 1906 metuose Rusijos vyrai gavo pirmu kartu balsuoti, tai yra prisidėti prie šalies tvarkymo, balsuojant už savo atstovus į Valstybės Dumą—kurią caras išvaikė po 72 dienų gyvavimo,—bus lengviau suprasti, kad daug karčių dienų moteris turėjo pergyventi kovoj už Rusijos laisvę ir savo teises per tuos 22 metus. Bet nežiurint tų visų persekiojimų, pačiame reakcijos šėlime 1908 metais, Petrograde tapo sušaukta pirmą moterų konferencija.

Įsikurus Sąryšiui dėl išgavimo lygių teisių, agitacija moterų tarpe žymiai sustiprėjo. Taip, kad 1912 metuose jau įvyko pirmas šalies moterų suvažiavimas, kuriame dalyvavo 1115 delegačių; išklaudyta 173 raportai ir priimta 73 rezolucijos įvairiuose drauginiuose klausimuose. Apart to, minėtas Sąryšis turėjo savo atstovus Tarp-tautiniame Moterų Susivienijime Stockholme—Švedijoje ir Budapešte—Vengrijoje.

Ir taip, Rusijos moteris kovojo ir kovoja greitai vyrų-revoliucionierių ir jos pilnai užsipelnė dalintis vaisiais revoliucijos. Užtenka tik prisiminti vardus Sofijos Perovskos, Veros Zasulic, Veros Figner, Marijos Spiridonovos, Katrės Breškovskos ir daugelio kitų, kad apvertinus jų darbą delei Rusijos laisvės.

KORRESPONDENCIJOS

MONTELLOS MOTERŲ VEIKIMAS.

Kokios permainos įvyko bėgyje dvylikos metų tarpe Montellos moterų kaslinio progreso? Atvykus man iš Lietuvos 1905 m., tuom laiku jokio veikimo nesirado tarpe vietos moterų. Moteris turėjo užsiėmimą, laikydamos po septynius arba ir dešimtį burdingierių. Dirbdavo iš visų įiegu nuo ryto lig vakaro. Tai buvo kasdieninis moterų užsiėmimas. Jokio mąstymo bei veikimo tuo laiku nesirodė.

Praslinkus keliems metams pradėjo organizuotis moterų pašalpinė draugija, po vardu "neperstojančios pagalbos panelės Šv.". Tą draugiją suorganizavo kunigas Dragunavičia, su pagalba davatkų. Kaip sykis, susirašo skaitlingas burys moterų ir jau štai draugija pradeda gyvuoti. Atėjus mėnesiniui susirinkimui, pribuna ir kunigas į susirinkimą, padėti tvarką vesti (dėl savo ištikimų draugijos narių). Kai-kurios moterėlės manė, kad kunigo atsilankymas pirmą, antrą mėnesį, tai bus dėl jų pamokiniu, kaip tvarkytis, bet štai visai kas kita apsiereiškia iš kunigo atsilankymų. Kunigas pradėjo elgtis su moterimis taip, kaip ir bažnyčioje, bet ne kaip draugijoje. Po kelių mėnesių gyvavimo, kunigas ligi tiek drąsos dasigavo toje draugijoje, kad net ir įzdininku jau manė palikti. Pradėjo kilti tarpe moterų įvairūs protavimai ir štai kaip sykis trečia-

kunigo įvairius sumanymus ir atsilankymą į susirinkimus. Tokiu budu, kilo draugystė betvarkė. Tos moteris, kurios pradėjo priešintis kunigo valiai, permatė aiškiai jo gudrumus, ir pasidarė draugijos narių tarpe dvi nuomonės: vienos reikalauja, kad kunigas padėtų joms vesti tvarką, o kitos griežtai tam priešinosi. Pasidarė baisi suirutė. Po trumpo gyvavimo, draugija skilo jau į dvi dalis. Moteris, kurios protavo, apleido minėtą draugiją ir sutvėrė naują moterų pašalpinę draugiją po vardu "Birutė". Kaip matote, vienas metais susiorganizavo dvi pašalpinės moterų draugijos. "Birutės" draugija tapo sutvarkyta ant laisvų pamatų taip, kad gali prigulėti žmogus bile pažvalgų. Po kelių metų bėgio draugija išaugo skaitlinga nariais, ir veikimas jų labai įzmys. Laikas bėgo, moterų mintys keitėsi, susipratimas kaskart augo didyn. Žodžiu, judėjimas tarpe moterų vis augo. Ir štai 1916 m. 7 d. rugsėjo jau susitveria L. M. P. S. 22 kuopa, į kurią prisirašo skaitlingas burys moterų ir merginų. Dabartiniame laike Montellos moteris, progresistės, užima pirmą vietą veikime. Per trumpą laiką kuopos gyvavimo, daug kas nuveikta. Štai jų darbų ištrauka: pirmos prakalbos buvo surengtos 15 d. liepos 1916 m., kurios atnešė mums didelę naudą. Taipgi surengta puikus rožinis balius, nuo kurio liko pelno \$37.50. 25 d. vasario buvo taipgi prakalbos, kuriose tapo išnešta protesto rezolucij-

ja prieš karę. 21 d. bal. surengtas buvo žiurstinis balius, visas pelnas buvo skiriamas LSS. namo fondui. 22 d. bal. buvo prakalbos, kuriose taipgi išnešta protesto rezoliucija prieš neteisingą nu teisimą I. W. W. unijos organizatoriaus T. Mooney ir surinkta aukų \$23.50 Rusijos revoliucijai. Kiekvienas parengtas L. M. P. S. 22 kuopos vakaras buvo pasekmingas. Uoliai buvo platinama "Moterų Balsas" ir prirašomos naujos narės į kuopą.

Žodžiu, progresistės visos veikia iš širdies. Musų kuopoje randasi daug tokių narių, kurios turi po 3 ir 4 kudikius ir taipgi stengiasi dalyvauti surengtuose vakaruose, išpildydamos programo dalis. Netik ką motinos gali dalyvauti programose, bet išpildo puikias dalis programo ir jų vaikai, kaip tai: ant piano skambina, eiles ir monologus sako ir tt. Upas tarpe veikėjų buna labai malonus. Linkiu geriausių pasekmių draugėms veikime ir gero gyvavimo kuopai.

Montellos Laisvamanė.

CAMBRIDGE, MASS.

Nors jau "Moterų Balsas" gyvuoja ilgokas laikas, bet iš Cambridge'iaus nei vienos korespondencijos netilpo. Net aš stebiuosi,— tiek daug čionai moterų, tiek mergaičių, bet nė viena neišranda tam mažos valandėlės parašyti keletą žodžių iš Camb. Dabar, draugės, mes turime džiaugtis, kad sulaukėme ir turime savo laikraštį; mes visos turime rašyti, nepaisant kaip katra mokam. Musų raštus priima tokios-pat moteris, kaip ir mes pačios ir niekas iš mūsų raštų nesijuoks, jei tik rašysime. Vieną kartą neparrašysime gerai, tai antrą kartą tikrai parašysime gerai.

Čionai gyvuoja L.M.P.S. 9kp., kuri taip silpnai buvo sutverta ir daug reikėjo energijos sustiprint. Kada buvo sutverta toji kuopa, tai teko girdėti net kelis vyrukus, kurie sakė: "Kam tos kuopos dabar joms reikia, yra LSS. — gali prigulėt, kad tik nori." Bet, žinomas dalykas, kad tokie žmonės labai klysta taip sakydami. Kad ir ta kuopa gyvuoja dar visai trumpas laikas, bet kiek daug veikia tos kelios narės. Buvo surengtos prakalbos, kurios puikiai pavyko; prisirašė per prakalbas 6 naujos narės. Toliau buvo surengtas kostiumų balius, kuris labai puikiai pavyko; pelno atnešė \$60.00. Taipgi geguž. 5 d. buvo koncertas; nors oras ir gana buvo biaurus, bet publikos buvo pilna svetainė. Buvo sulošta vieno akto komedija "Čigonė". Sulošta labai puikiai; visi aktoriai savo

roles atliko gerai. Priegtam dar buvo dainų, monologų ir muzikos. Gana puikiai padainavo solo d. A. Vadapalas, skambinant pianu d. B. A. Simonavičiui. Nuo koncerto taipgi liko pelno keletas dolerių.

Mūsų draugės gana mėgsta veikti. Yra nutarta rengti Rožių balių Rusijos revoliucijos naudai. Kaip mūsų draugės pavyzdinai užsilaiko, visos gerbia viena kitą, niekada neįsiveidžia, — net miela žiūrēt iš šalies ir smagu veikti. Dabar mes neturime daug narių, bet jeigu mes taip darbuosimės ir taip veiksime, tai aš esu užtikrinta, kad kiekviena Camb. moteris ir mergina ateis ir prisirašys prie mūsų vietinės kuopos. Bet, mielos draugės, nelaukite nieko, eikite ir prisirašykite, padėkite mums veikti. Kada mūsų bus didelis burelis, tai du kart daugiau nuveiksime.

Turiu priminti, kad kuopa iš savo izdo yra aukojusi LSS. namui \$5.00. Našlaitė.

GARDNER, MASS.

Balandžio 22 d. vietos moterų pašalpinė dra "Birutė" buvo parengusi koncertą "Moterų Balso" naudai. Koncertas gana gerai pavyko. Publikos buvo prisirinkę pilna svetainė. Nors koncertas traukėsi gana ilgai, bet publika užsilaikė labai ramiai. Šitame koncerte dalyvavo daug mažų mergaičių su dainom, deklamacijom ir dialogais. Pagirtinos tos moters, kurios taip puikiai išmokino savo mergaites. Bet papeikimas toms moterims ir merginoms, kurios snaudžia už pečiaus arba kur laiką praleidžia prie bačkučių,— nesilanko nė į prakalbas, nė į koncertus, nė į susirinkimus.

Sesės, laikas jau pabusti ir pasiziūrėti į platų pasaulį, ką veikia kitų tautų moteris, o ypatingai šiame momente.

Mūsų tulos lietuvių moteris Gardneryje taip bijosi nusipirkti arba užsiprenumeruoti laikraštį, kad kada kas pasiulo laikraštį, tai nusiduoda nesupranta nei ką šneka.

Oi sesutės, sesutės, atsiminkite, kas patiko Europos moteris karei iškilus, tas-pat ir mus laukia šioje šalyje. Nes jau karė ir čia, o paskui gali buti pervėlu.

Aukų "Moterų Balsui" surinkta \$3.70.

Buvus koncerte.

CICERO, ILL.

Smagu matyti, kad ir pas mus moteris pradeda darbuotis. Čia yra susitvėrus L. M. P. S. 43 kuopa, kuri jau buvo parengusi vakarą su įvai-

riais pamarginimais. Linkiu draugėms ir toliau taip energingai veikti. Pas mus jau užtektinai yra susipratusių moterų bei merginų, kurios gali ir kitoms išaiškinti, kaip yra skriaudžiamos kapitalizmo ir budinti savo dar nesusipratusias sesutes prie apšvietos.

Laikas jau visoms sesutėms stoti į L. M. P. S. eiles ir kovoti išvien. Mes visos kartu galėsime daugiau prasilavinti. Nors pas mus nėra nė vienos inteligentės, kuri galėtų daugiau mus lavinti, bet delto neturime nusiminti. Stengkimės lankyti susirinkimus ir aktyviai juose dalyvauti, dalinantės mitimis ir svarstant bėgančius reikalus, skleiskime tarpe savo tamsesnių sesių kuodaučiausia "Moterų Balsą", o pasekmės bus geros.

L. M. P. S. 43 kuopa savo susirinkimus laiko kas antrą panedėlį kiekvieno mėnesio Tamuliuno ir Gudgalio svetainėj, po N 1447 So. 49th Ave. Pradžia 7:30 val. vakare. **Žalia Ruta.**

PHILADELPHIA, PA.

Geguzė 19 d. L. M. P. S. 11 kp. surengė koncertą naudai "Moterų Balso" ir "Naujosios Gdynės". Koncertas pavyko puikiai. Publikos buvo apie 500. Pelno liko \$48.00. Kadangi išlaidos ne mažos, o įžanga pigi, tai liko nedaugiausiai. Publika, vienok, liko labai patenkinta, ypač perstatymu "Karės Nuotakų". Lošimas pavyko labai gerai. Pelno "N. Gad." ir "Mot. Bals." liko po \$24.00. Puikus pavyzdys!

11 kp. darbuojasi gana daug ir visuomet turi geras pasekmes.

Darbuokitės sesės energingai ir ateityje.

A. Aldeniūtė.

DETROIT, MICH.

Balandžio 22 d. Lietuvių Mot. Progr. Susivienijimo 17 kuopa parengė prakalbas. Kalbėjo M. Dundulienė iš Chicagos. Rodos, pirmą kartą detroitiečiams tenka girdėti moterį kalbant. Drg. Dundulienė puikiai kalbėjo. Malonų įspudį suteikė visiems klausytojams savo energiška kalba ir taktišku išrišimu klausimų, nes nemažai davė visokių patarimų. Visiems prakalba patiko, nes liudijo tankus ir ilgus delnų plojimas.

Pertraukoje kalbos, dainavo LSS. 116 kp. vyrų choras po vadovyste d. Varno; dainavo šias dainas: "Audros užia aplink mumis", "Lietuvos dievai" ir "Sukruskime broliai". Po dainų sekė čielia eilė deklamacijų. A. Giviūtė, 7 metų mergaitė deklamavo eiles "Eikim sesutės"; Ona Pocevičiu-

tė, 8 metų, skambino pianu ir deklamavo eiles "O motina gamta"; D. Subacevičiūtė deklamavo "Nu-eikie matušė"; M. Šulinskiūtė, 12 metų, deklamavo "Šalin tamsios naktįs!"; Ona Bačiuniūtė, 6 metų, deklamavo "Graziausis kvietkeli".

Abelnai, eilutės visoms gerai nusisekė.

Antram atvėjūj d. Dundulienė kalbėjo daugiausia apie L. M. P. S., skaitė konstituciją ir ragino moteris rašyti, ir dalyvauti daugiau viešame veikime.

Tik gaila, kad moterų mažai atsilankė, negu buvo tikėtasi. Užbaigoj prakalbos LSS. choras uždainavo marselietę; prieš dainavimą visa publika sustojo. Tas padarė malonų įspudį. Prie kuopos prisirašė 7 naujos narės.

Draugės, daugiau į mūsų eiles!

Ona M. Čepaičiūtė.

LAIŠKAS Į "M. B." REDAKCIJĄ.

Kadangi "M. B." N 4 koresp. iš Roseland, Ill. tula "Mitingus Lankiusi" labai skaudžiai užgauna L. M. D. "Aidą", priskaitydama prie "dušių ganytojų bernų" ir L. M. P. S. 25 kp. veikimo priešų,—tai lai man bus leista paaiškinti, kad L. M. D. "Aido" choras netik nėra priešas, bet rėmėjas ir ne "dušių ganytojo bernas", bet tikrai pirmeiviškas.

Štai tam yra faktai.

Kada rengė prakalbas tvėrimui kp., tai L. M. D. "Aidas" užleido savo dieną, svetainę ir pats dalyvavo progrome, apsimokėdamas iškaščius choro vedėjui. Ant rengiamo vakaro choristės taipgi dainavo be jokių atlyginimų. Reiškia, faktai rodo, kad remia "Aidas" L. M. P. S. 25 kp.

Aš irgi nežinau nei vieno pasiėlgimo, kas lytėtusi prielankumo "dušių ganytojui". Reiktų tą prirodyti faktais. Ar yra L. M. D. "Aidas" dalyvavęs nors vienoj parapijinėj iškilmėj? Ar bent šv. draugystės biznio vakare?—Ne. Bet visur visi mato "Aidą" socialistiškuos vakaruos. Juk šįmet "Aidas" su LSS. 137 kp. rengė pirmą gegužės apvaikščiojimą. Jau ir nukentėjusiems del karės "Aidas" į L. Š. F. paaukojo nuo balių ir iš izdo \$164, neskaitant A. Bulotai surengtų prakalbų, kur su įžanga ir aukomis surinkta \$117 su viršum. Ar tie darbai rodo "dušių ganytojui bernavimą"? Rodos, kad ne. Tai už ką ir už kokius darbus tas primetama?

Tiesa, "Mitingus Lankiusi" primena protestavimą prieš susitvėrimą "siksteto". Gerai. Bet ar "Aidas" nenustojų prie moteriško choro keturių

chorisčių. Mat, tame pačiame bloke, tik ne toj svetainėj, vienur dainuojama buvo 14 ypatų, kitur 6. Bet "Aidas" suprato, kad ne svarba po kokių vardu ypatos dainuoja, bet svarbu, kad visi kruvoj, geresnis dainavimas ir iškaščiai per pusę mažesni. Ir ne tik "Aidas", ir kiti tą suprato, kad moteriai tris vakarus pašvęst ant dainų yra per daug. Bet tą suprato ir L. M. P. S. 25 kp. ir per du mėnesiu "sikstetas" neturėjo (nesuteikė) kp. vardo. Matot, "Aidas" buvo priešingas todėl, kad užkenkė moteriškam chorui, atitraukiant, arba nesilankant toms, kurios priklausė prie "siksteto". Ir jokių faktų nėra, kad spėkų skaldymas vieną pažvalgoj būtų naudingas. Gal "Mitingus Lankiusi" pasakys, kad L. M. D. "Aido" aiškiai neįvardijo. Tas tiesa, bet kodėl tai neįvardyta, kas tokie tų "dušių ganytojo bernai"? O kadangi ten minimą apie priešinguosius "sikstetui" ir nors "Naujienose" buvo rašyta "Aidiečio" (kai po koresp. slapyvardis), bet jau M. L. tiesiai įvardija aidietį, tad kiekvienam aišku, į ką tas taikoma. Tik gailu, kad nei vieno fakto neįvardijo, apart to, kurio susitvėrimas užkenkė L. M. D. "Aidui".

Su pagarba,

M. Bacevičius.

PIPIRAI

MOTERŲ VALIOS TVIRTUMAS.

Daugelis nusiskundžia, kad moteris per daug silpnos valios. Taip manantiems aš patariu susirasti "M. B." pirmąjį num. ir perskaityti jame V. Kapsuko straipsnį "Ką dievas surišo", o ten persitikrinsite ant kiek moters yra tvirtos valios. Ir kada jos daugiau susiorganizuos ir apsišvies, tai ir vyrus pralenks.

K. S. Lietuvaitė.

* * *

Didžiausią svarbumą "Moteryų Balso" įkuriui matė jo įnešėjos, bet... kas gi su jomis dabar atsitiko? Kur anos pasidėjo? Nejaugi taip greitai tuom darbu atsidžiaugė? "M. B." Skaitytoja.

* * *

Visi sako, kad moteris, tai silpnas sutvėrimas ir daug-daug silpnesnė už vyrą, bet kada aš pažiūriu į mūsų moteris, kokią jos našta velka, tai rodosi turi būti stipresnės ir už vyrus, nes jos dirba dirbtuvėje, užlaiko namus ir da augina šeimyną, o vyras parėjęs iš dirbtuvės, jau gali švies-tis bei sportauti, kuomet jo moteris dirba namų liuobą.

Mergina.

Girdėjau, kad Pittsburgho draugės nutarė gint moteris, kurias vyrai muša, bet man žingeidų būtų žinoti, kaip jos mano tai atsiekti. Aš manau, pakol viešpataus skurdas ir tamsumas, patol viešpataus ir šeimyniški vaidai. K. S. Lietuvaitė.

* * *

Kada buvo įnešta, kad moteris leistų savo laikraštį, tai kilo įvairių abejonių, daugiausia tai, kad moteris negalės jį užlaikyti, nes nemoka rašyti ir tt., ir tt. Na, visos abejonės jau praėjo, o mūsų darbas eina pirmyn. "M. B." Skaitytoja.

Šeimyninkų Skyrius

MAKARONAI SU SURIU.

1½ šaukšto miltų, 1½ šaukšto sviesto, 1 šaukštuką druskos, ⅛ šaukštuko pipirų, 1 puoduką pieno.

Sudėjus sviestą, miltus, pipirus, druską, gerai ištrinti, kad pasidarytų košė. Paskui įpilti pienu ir padėt ant lengvos ugnies ir virt po-valiai kol pasidarys košė. Tada įdėt ½ puoduko tarkuoto surio (geriausia store cheese) ir pavirint. Paskui nuplaut šaltu vandeniu išvirtus makaronus ir sudėt į išvirtąją košę. Makaronus verdant reikia sudėt į verdantį vandenį ir virint 20 minutų. Makaronų dėti ¼ puoduko. Sudėjus viską į indelius, ant viršaus galima apibarstyti tarkuotos duonos trupiniais arba trintom krekėm, sumaišytom su šildytu sviestu. Sudėjus viską, įdėti į pečių ir kept kol pagels. Šis valgis yra labai maistingas ir pigus.

KEPTI OBUOLIAI.

Obuolius kepanč reikia gerai išimti sėklas, sudėti į blėtą ir įpilti pusę stiklo vandeni. Paimt pusę puoduko cukraus, pusę šaukštuko cinamonų ir sumaišius pripilti į padarytas obuoliuose skyles. Kept apie 30 minutų ir kepanč kas 15 min. aplaistyti tuo pačiu vandeniu. Proletarė.

PIENAS SU KIAUŠINIAIS (CUP CUSTARD).

1 kiaušinių, 1 puoduką pieno, 2 šaukštu cukraus. Išplakt gerai kiaušinius, supilt cukrų ir paskui po-valiai maišant pilt pienu. Visą gerai išmaišius supilt į puodukus ir apibarstyt viršų muškatinium riešutu (nutmeg). Kept reikia apie 30 minutų. Imant iš pečiaus, galima pažymėt įkišus ploną peilį ar gerai iškepė. Išėmus iš pečiaus, padėt šaltoje vietoje ir atšalusį valgyti.

L. M. P. S. Reikalai

DELEI "M. B." DIDINIMO.

Kad reikia padidinti "M. B.", tai visos matome, nes leidžiant 16 puslapių nėra kur daugiau ką-nors patalpinti. Mes esame nutarę įvesti vaikų ir kitus skyrius, bet prie dabartinio laikraščio didumo tie skyriai jokia būdu talpinti negalima, nes nelieka vietos.

Padidinti L. M. P. S. organą visos norime, bet neatkreipiamė atydos į mūsų darbininkes, ar jos galės apsidirbti? Vienuoliktoji kuopa įneša didinti net iki 32 puslapių motyvuodama, kad darbo nebus daugiau, o tik susiekvos daugiau popieris ir bus daugiau statymo.

Stebėtini tos kuopos motyvai, kad nebus daugiau darbo. Administratorėi gal nebus daugiau darbo, bet redaktorei bus dusek tiek, kaip dabar, o mes turime atminti, kad kaip administratorė, taip ir redaktorė iš tos penkiolikos dolerių mėnesiui negali išgyventi, jos turi dienomis dirbti dirbtuvėje, o vakarais atlikti visą "M. B." darbą. Todėl aš ir abejoju, ar mes gausime tokias ypatas, kurios galės atlikti tą darbą leidžiant 32 puslapių laikraštį. Antra, turime atminti, kad dabar popiera yra baisiai brangi, todėl padidinkime iš pradžių tik iki 24 puslapių, o toliau jei dalykai eis geriau, galėsime vėl padidinti. **Progresistė.**

AR REIKALINGA APKALBĖTI L. M. P. S. RENKAMŲ VIRŠININKIŲ KOMPETENTIŠKUMĄ?

Nors pas mus ligšiol niekas neatsiliepdavo apie renkamų viršininkų į L. M. P. S. įstaigas kompetentiškumą, bet toliau, delei paties Susivienijimo gerovės, taip buti negalės, nes daugiausia narės balsuoja už tas, kurių jau kada-nors vardą yra girdėję, nors tos kandidatės į renkamą įstaigą užimti vietą mažiausio supratimo neturi ir tankiai tokios viršininkės, gavę balsavimo blanką, klausia pas ką-nors kame dalykas, už ką reikia balsuoti ir tt.

Todėl pirmos kuopos įnešimas yra labai geras ir aš patariu, kad visos narės referendumą aplaikiusios, balsuotų už įnešimą. **Kuopos narė.**

L. M. P. S. PILDOMOJO KOMITETO nutarimai ir veikimas per du mėn.: bal. ir geguž.

1) Aplaikyta rezignacija Centro Sekretorės M. Undžienės. Kadangi Undžienė rezignavo iš priežasties ligos tai rezignacija tapo priimta. Nu-

tarta užklausti d. S. Puišutės, kada ji galėtų užimti Centro Sekretorės vietą, nes ji rinkimuose sekanti daugiausia balsų gavus.

2) Nutarta peržiūrėti viršininkų rinkimo blankas. Po peržiūrėjimo pasirodė, kad d. V. Klimiutė turėtų užimti vietą L. M. P. S. Pild. Kte vieton M. Baltuškienės. A. V. Klimiutė gavo 113 balsų, o M. Baltuškienė gavo 107. Tokiu būdu išrinkta į Pild. Kom. draugė A. V. Klimiutė. Užklausus Centro Sekretorės linkui šios klaidos, paaiškėjo, kad ji paskaitė 8 balsus kitai draugei, vieton A. V. Klimiutei, nes ant rinkimo blankų neaiškiai buvo pažymėta. Pild. Kom. ištyrus tą dalyką pasirodė, kad 8 balsai duota A. V. Klimiutei.

3) Nutarta pareikalauti "Moterų Balso" administratorės finansinės apyskaitos ir kad tą apyskaitą pagarsintų organe.

Nutarata padėti "Moterų Balso" administratorę po kaucija.

4) Nutarta pareikalauti nuo viso L. M. P. S. Centro viršininkų raportų ir kad juos garsintų kas tris mėnesiai organe.

5) Nutarta peržiūrėti senos fin. sekr. knygos,—tą darbą pavesta atlikti Elizabetho kuopai, nes ten randasi knygos ant vietos.

6) Išrinkta komisija, kuri peržiūrės ir sutvarkys L. M. P. S. konstituciją. Į komisiją įėjo K. Petrikienė, M. Bepirščiūtė ir Z. Jakimavičienė.

7) Nutarta palikti nominacijų rezultatą taip, kaip jis sutvarkytas Centro Sekretorės.

8) Kad A. V. Klimiutė užimtų vietą Pild. Kom. vieton M. Baltuškienės.

9) Kad ateityje sekretorė atsakančiau sutvarkytų nominacijų blankas, sykiu su užklaustų kandidačių atsakymais ir balsavimui leidžiant kandidačių listą, visuomet pridotų Pild. Kom. peržiūrėti ir užtvirtinti pirm leidimo Susivienijimo referendumui.

10) Kad ateityj viršininkų rinkimo blankos būtų peržiūrėtos ir užtvirtintos per Pild. Kom. pirm, negu naujai išrinktos viršininkės užims vietas.

11) Tvarkant nominacijos ir rinkimų balsus, sekretorė neturi imti atydon klaidingai išpildytų blankų.

12) Nutarta, kad jei Centro Sekretorė matys reikalą, lai atspausdina informacijų blankas, ir reikalui esant gali duot atspausdinti darbus, kur ji negalės atlikti rankraščių.

13) A. Jurevičienė rezignavo iš Pild. Kom.

sekretorės. Tapo išrinkta d. A. V. Klimiūtė.

14) Nutarta pasiūsti moterį į Philadelphiją pas "Motery Balso" administratore, kad ištyrus, kaip dalykai stovi su organu "Motery Balsu".

15) Patarti Centro sekretorei, kad ji butinai turėtų pas save kalbėtojų surašą ir kad parašytų agitatyvišką straipsnį į "Motery Balsą" kaslink "Agitacijos Savaitės". Straipsnis turi but parašytas nevēliau liepos mėnesio.

Nutarta leisti knygelę, parašytą drg. V. Kapuko. Vardas knygelės "Šeimyna seniau, dabar ir ateityj". Nutarta pasiterauti su Škotijos moterimis linkui šito rašinio. Už šiuos tarimus balsavo: O. Budveičiūtė, E. Bekampienė, M. Jukelienė, A. Jurevičienė; A. V. Klimiūtė balsavo už paskutinius keturis nutarimus.

L. M. P. S. Pild. Kom. sekr. A. Jurevičienė.

KUOPŲ ATYDAI.

Su visais reikalais, kurie liečia Centro sekretorę, kreipkitės pas S. M. Puishea (Puišutę), 5 Harlem St., Worcester, Mass. Pild. Kom. sekr. A. V. Klimiūtė, 25 Van Corlear Pl., New York, N. Y. Sekr. A. Jurevičienė.

NUO ADMINISTRACIJOS.

Visoms L. M. P. S. A. kuopoms šiomis dienomis išsiuntinėjami katalogai "Motery Balso" knygyne esamų knygų. Pasistengkite Draugės išplatinti nors kiek daugiau literatūros. Vasarą per piknikus ir išvažiavimus galima puikiai platinėti taip, kad iki rudeniui išplatintus kuodaugiausiai. Tuomet žiemos sezone pasistengsime išleisti naujų knygų.

Ar žinote, kad L. M. P. S. A. išleido puikią šeiminkėms bei motinoms knygą "Kudikių Priežiurą"? Kiekviena kuopa privalo užsisakyti didelį skaičių platinimui. Toji knyga turėtų sulaukti gausų pasitikimą nuo motinų, ypač dabar, vasarą, kuomet motinoms yra sunkiausia apsaugoti kudikius nuo įvairių vasaros ligų. Toji knyga suteiks daug naudingų patarimų.

"Motery Balso" knygyne randasi didelė Augusto Bebelio knyga "Moteris ir Socializmas". Turi 430 puslapių. Kaina be apdarų \$1.00; apdaryta \$1.50. Kuri moteris ar mergina nori žinoti motery padėjimą senovėj ir dabartyje, turi perskaityti tą knygą. Tai perlas knygyno!...

Visoms kuopoms ir agentams, kurie platino "Mot. Balsą" pavieniais numeriais siuntinėjami

statementai. Pasistengkite atsisteisti, nes bilų yra labai daug, o pinigai reikalingi.

Ateinančiam "M. B." numeryje tilps administratorės raportas nuo pat "M. B." gyvavimo. L. M. P. S. narės, atkreipkite atydą, nes matysite, kaip mūsų organas finansiniai stovi.

Tiems, kurie užsiprenumeravę "Motery Balsą" ir negauna delei pačto klaidų, su ateinančiu numeriu bus vardai garsinami "M. Balse", sulyg pačtos pranešimų. Tokiu budu patėmysite, kad tai ne administracijos kaltė. Paduodant adresą, reikia visuomet kuoaškieusiai rašyti.

Platinkite prenumeruodami, pardavinėkite pavienius numerius. Vasarą per parengimus neužmirškite "Motery Balsą", kad iki sueis metai gyvavimo turėtų 8,000 skaitytojų. Lauksime.

Ks. Baltrunytė, Adm.

BENDRADARBIAMS.

Dd. A. Jurevičienei, A. M. Kaitienei ir P. Krakaičiui. — Del vietos stokos straipsniai atidėti kitam numeriui.

Kuopų sekretorių adresai, buvusios sekret. ir finansų sekretorės raportai delei vietos stokos taipgi atidėti kitam numeriui.

AUKOS PRIEŠ-KARINEI AGITACIJAI.

L. M. P. S. 37' kp., Grand Rapids, Mich.	1.00
"Birutė" L. M. P. S. 8 kp. Lawrence, Mass.	2.50
15 kp. Ansonia, Conn.	1.00
14 kp. Easton, Pa.	1.00
5 kp. Rockford, Ill.	1.00
36 kp. Minersville, Pa.50
39 kp. Monessen, Pa.30
7 kp. Schenectady, N. Y.50
26 kp. Binghamton, N. Y.	1.00
1 kp. Brooklyn, N. Y.	1.00

Viso \$9.80
Pild. Kom. sekret. A. Jurevičienė.

Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor Mrs. K. Petrick. Manager Miss. K. A. Baltrunas. Subscription: \$1.00 a year; six months 55c; single copy 10c. Address: Motery Balsas, 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.

Skaitykit "Mot. Balsą". Prenumerata metams \$1, pavienis num. 10c. Adresas: "Mot. Balsas" 229 N. 6th St. Philadelphia, Pa. Raštus siųskit: Mrs. K. Petrikienė, 327 Pearl St, Brooklyn, N. Y.

PIRMA
LIETUVIŠKA

APTIEKA

LAWRENCE
IR APYLINKĖJ

Mediciną Galima Gauti, Kokia Tik Pasaulj Vartojama

**Atkreipkite atydą į šią vaistyničią, kuri užlaiko viską,
o ypatingai šiuos vaistus**

Gyduolės nuo plaukų slinkimo, sustabdo galvos niežėjimą, išvalo pleiskaną iš galvos, duoda stiprumą plaukams. Gyduolės kaina 50c ir \$1.00. Plaukų stiprintojas 50c ir \$1.00
Shampoo ir plaukų stiprintojas 50c ir \$1.00.

PASIPUOŠIMUI ĮVAIRŪS REIKMENIŠ: Perfumai po 25c, 50c ir tt.
Francuzijos perfumai nuo \$1.50 iki \$5.00; puderiai, miltai ir įvairūs kiti pasipuošimo dalykai.

VARTOKITE LIETUVIŠKAS GYDUOLES:

Puplaiškės dėžukė25c
Bez dai, dėžukė25c
Liepos žiedai, dėžukė25c
Ramunei, dėžukė25c
Čemeryčiai, dėžukė25c
Imbieras, dėžukė25c
Čobrelei, dėžukė25c
Iosuklė, dėžukė25c
Cincibiras, dėžukė25c
Trukzolės, dėžukė25c

Gumbažolė, dėžukė25c
Mėtų, dėžukė25c
Šalavijų, dėžukė25c
Cinamonų, dėžukė25c
Brelukų, dėžukė25c
Kmynų, dėžukė25c
Šafronų, dėžukė25c
Anizių, dėžukė25c
Apynių, dėžukė25c
Kraujo valytojas \$1.00.

ir šimtai įvairių kitokių gydančių žolių galima gauti mūsų
Aptiekoje.

(Jatul's) Tab. Tonic Comp. \$1.00, del kraujo ir abelno stiprumo
(Jatul's) "In Terra" Bitters Tonic \$1.00. Tas B. T. yra stiprin-
tojas sistemos, nuo įvairių skilvio ligų ir skonį duoda prie val-
gio. Už 12 bonkų \$9.00, už 6 bonkas \$5.00, už vieną \$1.00.

Vienas iš kasdieninių vaistų: Nuo kosulio gyduolė užaugusiems po 25c, 50c ir
\$1.00. Vaikams nuo kosulio 25c ir 50c.

Kokių tik Tamstoms reikia gyduolių, rasite pas mus. Adresuokite:

NATIONAL DRUG CO.
144 ELM ST., LAWRENCE, MASS.